

ABONAMENTUL
 Pe un an . 24 Cor.
 Pe jum. an . 12 "
 Pe 1 lună . 2 "
 Nrul de Duminică
 Pe un an 4 Cor. — Pen-
 tru România și America
 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 și **ADMINISTRAȚIA:**
 Deák Ferenc-utca 20.
 —
INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Manuscripte nu se îna-
 poiază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Guvernul împotriva organizării noastre.

(R) Nu se putea ca Andrassy să se arate mai puțin patriot de cum au fost Hieronymi și Perczel. A trebuit deci, ca poliția din Arad să pornească cercetare împotriva deputaților arădani, însărcinați cu organizarea mai temeinică a partidului național. Pe azi deputații dr. N. Oncu, V. Goldiș, dr. I. Suci și dr. St. C. Pop sunt citați la comisia de imunitate pentru a fi ascultați în urma arătării poliției din Arad, care-i învinuiește că au comis — transgresiune, cere deci să li-se suspendeze dreptul de imunitate pentru a li-se croi — pedeapsa!

Nu ne îndoim că onorabila comisie își va îndeplini datoria patriotică: va suspenda dreptul de imunitate al susnumiților deputați și justiția maghiară va fi apoi și ea la înălțimea misiunii sale.

Noi avem să tratăm însă chestia din punct de vedere național, pentru că, desigur, guvernul țării face și el chestie politică dintrânsa! Fără porunca ministrului Andrassy, căpitanului de poliție Sarlott desigur nu i-ar fi venit în minte să alarmeze ungarimea și să prezinte obișnuita viață de partid a noastră drept — transgresiune care se pedepsește cu temniță și amendă.

Iar Andrassy, trebuie s'o recunoaștem, este consecvent: declarase doar în toamna anului 1906, că pe »agitatorii naționaliști« îi va urmări cu toată asprimea legii... Iar mai »agitatori« decât deputații noștri nu cunoaște nici el, nici poliția. I-au căzut acum pe mână: datorește deci reputației sale politice să-i joace, cum o ști mai bine. Consecvența, își va fi zis nobilul conte, este virtute numai când e vorba de a prigoni naționalitățile! Consecvența asta trebuie să acopere inconsecvențele de tot felul, ce săvârșește coaliția de când e la cârmă.

Și este totdeodată ș'un răspuns ungurilor îndrăzneți din dietă, cari combătând proiectul de revizuire al regulamentului, așa cum cere Andrassy, au căzut în păcatul să pretindă dreptate, frățietate și egalitate — și pentru naționalități.

Că astfel de măsuri nu-s proprii decât să întărite spiritele, fără ca să se aleagă cineva cu vre-un folos, căci reclama ce-și face astfel contele Andrassy nu se poate numi — folos, la asta nu se gândește nimeni. Nu, ci patrioții pornesc toți după palavrele ce le va debita în sinul comisiunii de imunitate deputatul Lázár Zoárd — căci el este raportorul — ales într'un cerc românesc numai grație nemerniciei câtorva români din Socodor și Cinte. Pentru Lázár e, se înțelege, »transgresiune« ca românii să se organizeze și ei în vederea luptelor politice de tot felul, căci organizarea poate avea ca urmare, la viitoarele alegeri, să cadă nu numai Măria Sa, ci și alți mulți patrioți aleși cu voturile turmei românești inconștie,

prostită și ticăloșită de agenții partidului kossuthist... Nici îndoială nu suferă, că dupăcum întreaga presă maghiară înregistrează cu deosebită bucurie cercetarea pornită contra deputaților români susamintiți, tot așa: întreaga »nație« va dormi mai liniștit, dupăce »agitatorilor« li-se va fi croit pedeapsa cuvenită.

Se înșală însă amar și Andrassy și toți câți cred că în felul acesta să se »rezolve« chestia naționalităților.

S'au mai încercat și alți ministri să desființeze partidul național român, să oprească funcționarea comitetului național, — cu un cuvânt să-i scoată pe români din cadrele vieții constituționale, să ne conștie cele mai elementare drepturi cetățenești... Sunt patru-sprezece ani de atunci.

Intrebăm pe Andrassy: oare le-a succes guvernelor maghiare aceasta?

Dar dimpotrivă: ne-am întărit și ne-am strâns rândurile în măsura prigonirilor de tot felul, a tuturor guvernelor șoviniste.

Partidul național este însuși poporul român. Deputații noștri sunt expresia cea mai clasică a voinței poporului. Câtă vreme poporul viază, ori ce ar întreprinde deci guvernul în contra fruntașilor cari reprezintă poporul, se va dovedi fără efectul urmărit. Ba se ajunge chiar la efectul contrar: ne vom întări!

Cine cunoaște viața partidului național d'un pătrar de veac încoaci, știe că nici odată noi n'am fost mai perfect înțeleși, mai solidari și mai decisi în luptă. Măcar că, slavă Domnului, nu ne-a cruțat nici un guvern unguresc.

Iar dacă n'au putut desființa viața de partid atunci când ea abia licărea, cum o să ne-o nimicească azi, când ea a ajuns să se manifesteze în dieta țării, când e îngădită de toate garanțiile constituționale acordate ori căruia partid politic, când chiar în afară de parlament deputații noștri și cu ei partidul întreg stau pe baze legale și se mișcă în marginele constituțiunii?

Sunt dar d'adreptul ridicole șicanele pe cari Andrassy le prezintă cetii sale gură-cască drept »măsuri de energie« și »manuare a chestiei naționalităților«. A trecut, conte negru, vremea când popoarele să se mai poată cârmui cu porunci de oligarhi îngâmfăți. Noi pe temeiul legilor stăm și nici o apucătură, fie cât de perversă, n'are să ne desconcentreze și să ne facă să renunțăm la viața politică națională, ci tot cu mai multă energie vom manifesta dorințele și drepturile noastre... Și să se știe, că ori ce atingere se aduce deputaților noștri, o considerăm a poporului întreg, căci ori cât secături ca Lázár Zoárd ar pleda pentru ridicarea dreptului lor de imunitate și ori cât de iute comisia îi scoate de sub acest scut, pentru neamul românesc ei rămân imuni, căci reprezintă voința și toate dorințele noastre juste și generoase.

M. Sa în contra reformei electorale ungurești. După știrea cea mai nouă M. Sa regele a patra oară a respins proiectul sufragiului înaintat de Andrassy. După o știre mai nouă adecă Andrassy ar fi înaintat M. Sa regelui un proiect despre sufragiul universal în care este luat ca bază cetitul și scrisul în limba maghiară, M. Sa însă ar fi refuzat cu declarațiunea sa lapidară susținând prin aceasta punctul său de vedere întransigent:

»Insămnați-vă d nilor, că mie țărănul român tot așa supus îmi este precum îmi este și țărănul maghiar«.

Din aceasta se vede clar că M. Sa sub nici un pretext nu voește să accepte un proiect care are în vedere hegemonia de rassă a națiunii maghiare!

Altă știre ne mai spune, că M. Sa a arătat fără nici o rezervă drumul pe care are să apuce guvernul ungar la facerea reformei electorale.

Monarhia austro-ungară are numai o instituție, care funcționează fără nici o pedecă. Aceasta instituție este armata comună. Armata comună dela Bavaria până la Bucovina și de aici până la Muntenegru este aceeași, unitară și nedivizibilă.

Așa trebuie să fie și reforma electorală, o copie legală a reformei electorale din Austria!

Björnson contra regimului maghiar. Numărul ultim (nr. 6, Martie 15) din »März« aduce un articol al lui B. Björnson intitulat »Barbarie maghiară«, în care se reproduce, după »Gross-Oesterreich«, cazul jandarmeriei din Arad, cu țărani Ilie Hanțiu din Comlăuș și Ioan Ardeleanu din Șimand etc. și toate gravaminele aduse de dr. Iustin Marșieu înaintea judecății.

Turburări sângeroase în Zagreb.

Ieri Zagrebul a fost scena unor întâmplări atât de grave, cum nu s'au mai pomenit de mult în capitala Croației. Seara pe la 6 ore banul Rauch, șeful de secție Crnovici și comitele suprem Vucici, când au ieșit dintr'o trafică, au fost încunjuțați de mai mulți tînări, cari făcând mare larmă au început să-i atace strigând:

— Jos banul!

— Piară Ungaria!

Cât ai bate din palme, un potop de băte s'au ridicat asupra lor. Banul Rauch și ceilalți doi, au fost tocați în cap.

Banul cu însoțitorii săi, cu chin cu val abia au putut scăpa într'o farmacie, dar mulțimea ce s'a mai sporit și aici a pornit în urma lor, năpădind farmacia. Potopul de pietrii iute a prefăcut în țandere toate ferestrele, așa că cei atacați au crezut că e mai bine să o ia la sănătoasă cum vor putea, sub scutul poliștilor.

Pe piața Jellacici furia poporului a izbucnit cu mai mare forță împotriva banului. Aici dejă a atacat și pe poliștii, cari n'au fost în stare să-l apere pe ban cum trebuie și i-au mai dat banului și însoțitorilor

lui încă câteva ciomege. Atunci au venit în galop polițiști călări dar și trupa aceasta a rămas neputincioasă, pentru că din ferești veneau potop de pietrii, ouă clocite, hârburi de oală și alte obiecte pe capul polițiștilor. **Aceștia au tras cu săbiile în mulțime. Mulți inși au rămas greu răniți, iar dintre polițiști doi răniți grav, au căzut de pe cai.**

Poliția adusă din toate părțile pe piața Jellacici după o muncă de mai multe ore abia a putut curăți piața de pietrii și sânge, dar liniștea nici în decursul nopții nu s'a stabilit. Piața se aseamănă cu un câmp sângeros de luptă. Poliția încontinuu a trimis patrule pe străzi, ca tulburările sângeroase să nu se mai repeteze.

Casa Rurală.

Discursul dlui C. Stere, rostit în ședința dela 6 Februarie a Camerei Românel.

(Urmare.)

Să lăsăm dar la o parte retorica și să ne folosim de puțință, de dreptul plătit cum am spus, cu un preț atât de scump, de a spune în aceasta atmosferă de liniște și pace, adevărul gol și adevărul întreg.

Dior, este evident lucru, că scopul la care ținde Casa rurală este de a remedia o stare de lucruri nesănătoasă, o stare morbidă, izvorită din repartizarea anormală a proprietății.

N'am să readuc discuțiunea acum din nou asupra avantajelor diferitelor forme de proprietate și cultură.

Încă din veacul al 18-lea Academia din Arras, din Franța, a dat o temă pentru concurs: dacă proprietatea mare sau proprietatea mică este mai prielnică pentru o cultură mai rațională și pentru progresul unei societăți?

Și de atunci și până astăzi tema este discutată cu multă aprindere, dar ea este aici în afară de chestie, fiindcă dior, în toată discuțiunea noastră, în toate panegiricele marelui proprietăți, s'a scăpat din vedere o deosebire fundamentală între noțiunea de »mare proprietate« și cea de »latifundiu«. Se poate susține și se susține de foarte mulți, necesitatea marelui proprietăți, însă să nu uităm, că proprietatea mare, din punctul de vedere al culturii și al efectelor sociale și economice, nu se poate confunda cu latifundiul.

Di Delavrancea ne descria aici latifundiul din imperiul roman și se întreba: unde avem aci latifundii, care să întrecă limitele unei provincii romane? Ca poet, di Delavrancea vede toate lucrurile sub aspectul lor grandios și nu s'ar fi mulțumit decât dacă și noi am avea latifundii care să treacă granițele acestui regat al nostru, așa de mic! Dar economiceste noțiunea latifundiului este foarte bine precizată și lămurită. Și întru cât eu nu pot avea pretențiunea la o autoritate științifică, nediscutabilă în fața multora din membrii acestei adunări, mă voi pune la adăpostul unui specialist, profesor de economie politică la una din marile universități europene, care este și un bărbat cu tendințe foarte conservatoare și un partizan hotărât al marelui proprietăți, — este di Philippovich din Viena.

Iată ce spune el într'un tratat celebru asupra economiei naționale, tradus în parte și în limba franceză:

»Prin proprietatea mare se înțelege acea proprietate a cărei conducere ajunge a da ocupațiune unei singure persoane din clasa cultă. Ea se transformă în proprietate latifundiară (Latifundienbesitz) când absoarbe proprietatea mijlocie și duce la fărâmițarea celei mici, încât face clasa micilor proprietari insignifiantă politiceste și social-minte«.

Vedeți aici precizat caracterul proprietății latifundiare. Și mai departe profesorul din Viena arată deosebirea între efectele economice ale proprietății mari și ale celei latifundiare:

»Nu poate fi nici o îndoială că în vremea noastră, fiind date diferitele straturi de populație și răspândirea limitată a unei instrucțiuni îndestulătoare, e foarte mult de dorit ca cel puțin o parte a solului să aparție marilor proprietari, în jurul cărora să se grupeze în mod firesc un număr îndestulător de proprietari mijlocii și de mici cultivatori (țărani). Dimpotrivă nu există nici o rațiune de vre-o ordine economică, politică sau socială, care să vorbească în favoarea latifundiilor... Această îngrămădire de pământuri nu poate fi comparată cu marile întreprinderi industriale pentru că aceste din urmă reprezintă întotdeauna o formă mai înaltă a organizării producției, pe când într-o proprietate latifundiară nu se poate avea o exploatațiune agricolă mai perfecționată decât a unui simplu proprietar mare; — mai mult; acaparând pământurile latifundii împiedică colonizarea rurală, duc la depopulație... sunt astfel contrarii intereselor economice«.

Dior, dupăcum vedeți dintr'un punct de vedere, care este departe de a fi revoluționar, un apărător al necesității economice a marelui proprietăți,

se ridică împotriva latifundiilor, fiindcă latifundiile prin puterea aceea de atracțiune, prin marea putere financiară pe care o reprezintă, duc fatal la absorbirea tuturor proprietăților vecine mijlocii. Mai mult: ele împiedică expansiunea normală a micii proprietăți, o condamnă cel mult la acea întindere de pământ, care se află un moment dat în mâinile ei, în aceste împrejurări chiar țărani cari ar fi pus la o parte micile lor economii, sunt lipsiți de puțință de a se ridica în scara economică prin cumpărarea de pământ, cu atât mai mult, că în această situație nici nu se pot găsi întinderi mici de pământ spre vânzare și nici țărani nu pot ușor închipui mijloacele necesare, sau a se organiza, pentru a cumpăra trupuri mari de moșie.

Astfel latifundiile duc fatal cu timpul la fărâmițarea tot mai mare a proprietății țărănești, la pulverizarea ei, și deci la mizerie și la depopulațiune...

Toți economiștii, ași putea să vă citez numele cele mai celebre și puse la adăpostul oricărei bănuiele de idel subversive, toți economiștii, zic, sunt de acord că repartizarea cea mai detestabilă, cea mai dăunătoare intereselor economice ale unei țări, este tocmai aceea în care la un pol găsim proprietatea latifundiară, iar la celalalt proprietatea robită, sau pulverizată, fărâmițată, care nu este compatibilă nici cu independența economică a țărânimii, nici cu o cultură rațională a pământului.

Și societatea românească pare că s'a însărcinat să servească de laborator, de câmp de experiențe economice și sociale, ca să illustreze cel mai detestabil tip de repartizare a proprietății fonciare...

Dior, nu ași vrea să vă obosesc cu cifre, s'au citat destule, a fost chiar aspru judecat un lucrător harnic și modest cum este di Creangă, învinovățit de acrobație statistică.

Dior, n'am nevoie să recurg la statistica dlui Creangă, ași putea să mă razim pe cifrele pe care dv. membrii ai partidului conservator, nu le puteți contesta deși unii dintre dv. nu reprezentau atunci tradițiunea conservatoare.

O lucrare oficială, un recensământ făcut sub guvernul conservator și un raport al unui demitar înalt al guvernului conservator aduce cifre, cari din punctul nostru de vedere se deosebesc atât de puțin de cele date de domnul Creangă, încât putem ignora lucrarea d-sale în demonstrația noastră.

Dar, d-lor, măcar în trecut să-mi fie lertată observația: că dacă acrobația statistică este condamnată, pozezia statistică se poate și mai puțin tolera în discuțiunile unui corp legiuitor.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

România și macedo-românii.

— Cartea unui grec. —

În zilele din urmă a apărut în Paris o carte intitulată »La Macédonie et les Roumains« de un oarecare Neocles Kasasis, profesor universitar. Cartea aceasta e plină de cele mai sfruntate neadevăruri și are tendința — ca acum, când atenția Europei e îndreptată spre Macedonia, — să inducă în eroare lumea cultă a apusului, care foarte puțină ideie are de adevărata stare a lucrurilor din Balcani.

În partea primă a cărții se ocupă cu istoria aromânilor*). Apoi arată cum Eliade Rădulescu și Kogălniceanu dimpreună cu alții au format în 1865 comitetul macedo-român.

Acțiunea începută n'a avut nici un rezultat, până ce n'a venit în fruntea propagandei aromâne un »grec renegat« Apostol Mărgărit, care dimpreună cu Vasile Alexandrescu Urechilă s'au pus din toată inima pe muncă ducând cu droaia profesori din București și lași în Macedonia, dar și acum rezultat ca'n palmă!

Cauza — zice Kasasis — e că numărul aromânilor nu e mai mare decât 180—200 de mii. Și nici aceștia nu s'în masă compactă ci resfirați, în insule mai mici. Cei mai cu stare sunt greci fanatici și numai puținii din ei se consideră de aromâni. Și dacă astfel stă treaba, zice Kasasis,

*) Ziarele străine îi numesc »cuțovlahi« după greci (adecă valahi și chiopi). E de regretat că și foile românești și ele hangu celor străine, numindu-i tot cuțovlahi.

de ce nu-i lasă în pace guvernul român? Pentru ce voiește să facă cu forța din ei români?

La acestea zice, că răspunde prințul Brâncoveanu în revista intitulată »Renaissance Latine« din 15 Iulie 1904: »Guvernul român voiește să întemeieze o colonie îndepărtată, ca atunci când va veni la rând rezolvarea Balcanului să poată schimba cu Bulgaria dându-i aceasta în schimb o parte din teritoriul vecin cu Dobrogea.« Sau după cum a scris în Malu 1904 ziarul francez »Temps«, că »România va schimba cu principele Ferdinand al Bulgariei, pentru patratul dintre Silistra-Ruscuc și Sumla-Varna.

»Dupăce a văzut România, că prin biserică și școală nu s'ajunge la nici un rezultat a recurs la alte mijloace. La guvernul turcesc care o sprijinește, socotind pentru sine primejdioasă propaganda grecească și al doilea factor în propaganda românească e ambasadorul Germaniei de pe lângă sublima Poartă, care e atât de puternic în Constantinopol și care sprijinește bucurios guvernul român, căutând chiar ca România să aibă cât mai mare influență în Balcani, ba e sprijinită chiar și de diplomația austro-ungară. În urma acestor demersuri s'a câștigat vestita tradează din 10 Malu 1905, prin care aromânii au fost recunoscuți ca naționalitate. Românii sau aliați cu bandele bulgare, ca cu forța să-i facă români pe »cuțovlahi«. Și dacă nu spun că se fac români, bandele bulgare aprind casele, îi schinjeusc ba chiar îi și omoară. Iavățătorii și profesorii guvernului român dau bandelor bani și arme și sunt adevărați agenți ai bandelor bulgare. Dar guvernul din București nici cu atât nu s'a mulțumit, ci a luat la goană pe grecii din România, pe cel

mai bogăți și mai cu trecere l-a expulsat, școlile grecești le-a închis, fără nici un motiv. Dar nici asta nu a fost destul, ci a rupt relațiile diplomatice și a început un adevărat războiu vamal față de Grecia. Dar toate acestea s'în zădar — zice Kasasis — pentru că »cuțovlahii« nici odată nu vor deveni români, ci rămân în simțiri și cugete ceeace au fost moșii și strămoșii lor, adecă greci.«

Tendința cărții e evidentă. Acum când chestia macedoneană e la ordinea zilei, și când România e cunoscută în lumea mare ca un element de ordine și progres în Orient, vine »bietul pa-licar« cu amintirea-i carte, că doar-doar va mai îmbătă cu apă rece marile puteri pentruca să-și poată ajunge scopul cu »Megali Grekia«.

Ștreta și îndrăzneala grecilor e fără păreche.

Se știe că nouă românilor, poate nici un alt neam pe lume nu ne-a stricat așa de mult ca grecii. Domnia fanariotă e epoca cea mai tristă din istoria noastră. Lăpădăturile Fanarului au inundat țările românești. N'au venit elemente de progres ca de ex. în Ungaria germanii, sașii și alții, ci de disordine, de intrigi pe la curte, de jafuri. Marele nostru poet Eminescu arată cât de corupți sunt grecii, căci corupția și infecțiile tuturor viștilor au dus-o și în Italia sudică, care în vechime se numia Grecia Magna. Neapoli, Sybaris și alte orașe erau culburi de corupția grecească. Vicleni, lingușitori în față și dușmani în ascuns, buni de luat și răi de dat, lăudăroși și fanatici ei se cred a fi chemați să stăpânească în Peninsula Balcanică. Și preferă mai bine elementul jidovesc să aibă hegemonie peste țările balcanice decât pali-

Dar când dl Barbu Delavrancea, de pildă, spre a compara repartizarea proprietății în România și Rusia, introduce în calculele sale întinderea domeniilor statului din Rusia, de 150 milioane de hectare, spre a-l corija pe dl Creangă, artistul Delavrancea cade victimă firii sale, și face poezie statistică.

În adevăr, tot nordul Rusiei, o enormă fâșie de pământ în lărgime mijlocie de 1000 chilometri și în lungime de peste 10.000 chilometri, intră în domeniul statului; dar în toată această întindere nu se poate face nici un fel de cultură, iar densitatea populației e reprezentată prin cifre fantastice de un locuitor la o mie, sau chiar la zece mii de hectare!... Să nu vorbim însă despre Siberia, provincia Arhanghelsk ce se întinde în tot nordul Rusiei europene, dela granița Finlandei până la munții Ural, are un teritor de 850 mii km. p. — adică ea este mai bine de șase ori mai întinsă decât tot teritoriul regatului român. (Exact aproape 6 și jum.) Și în sudul acestei provincii se poate încă face agricultură, și sunt țărani mici proprietari, proprietate mare privată nu există însă de loc și n'a existat niciodată. »Marea proprietate« e deci reprezentată numai prin domeniile statului care cuprind ce mai mare parte din cei 950.000 km. p. sau 85 milioane hectare. Densitatea populației acestei provincii este un locuitor la 3 km. p.; dacă în țara românească ar fi fost aceeași densitate de populație, am fi avut în total 40.000 locuitori, 8000 familii!... Puteți acum judeca și dvonștră acel metod statistic, când pentru a se compara cu repartizarea proprietății unei țări agricole cum este România se adaugă cifrele domeniului statului din Rusia europeană, care cuprind și cele 80 de milioane hectare din provincia Arhanghelsk, un teritor pustiu de locuitori, bătut de vânturile Oceanului Glacial, în care nu se face nici o cultură... Nu este o poezie statistică?

Dor aș putea să vă arăt că după aceeași metodă, după același principiu s'a făcut comparație cu celelalte țări. Ce să spun, de pildă, când se compară România cu Anglia, unde populația rurală reprezintă la 1901, ultima cifră pe care am putut o găsi, 23%, iar populația agricolă propriu zisă nu ajungea la 8% din populația totală; atunci? poate să fie un termen de comparație repartizarea proprietății într-o țară ca aceasta, unde agricultura are atât de puțină însemnătate în economia națională cu repartizarea proprietății în țara românească? Cu toate acestea: dacă proprietatea în Anglia are adesea un caracter latifundar, în toată Anglia nu sunt decât 600, exact 603 exploatari agricole cari întrec 400 hectare (1000 acri) și cari au o întindere totală de

vre-o 300 mii hectare. Și trebuie să mai spun un lucru: în Anglia legislațiunea protejește, prin așa numitul Tenant Right, drepturile arendașului care nu poate fi îndepărtat după fantazia proprietarilor, și în orice caz când este îndepărtat trebuie să fie răsplătit pentru toate îmbunătățirile aduse de el pământului. Și cum v'am spus, cultura mare este reprezentată abia prin 603 gospodării de peste 400 hectare.

Să mai vorbesc de Franța? În Franța statistica socotește ca mare proprietate o gospodărie de 40 hectare. (Semne de mirare). Da, 40 hectare! O gospodărie de 15 hectare este socotită ca proprietate mijlocie!

În Germania? Despre Germania — ca să scurtez, — o să spun numai un singur lucru, că în Germania întinderea totală a proprietății mai mari de peste o sută hectare, variază între 23 și 24% din suprafața cultivabilă.

Nu e fatal în asemenea condițiuni să cădem în plină poezie statistică, dacă ne mărginim să alăturăm, cum a făcut dl Delavrancea, cifrele relative la repartizarea proprietății în toate aceste țări cu datele statistice noastre?

Dar pe lângă aceste, în toată discuțiunea aceasta se comite întotdeauna încă o greșeală foarte ciudată.

Și pentru a învedere această greșeală, nu am să vorbesc despre țări străine, ci voi face comparația între o provincie românească, Dobrogea, și restul țării. Dacă am judeca situațiunea în aceste două regiuni în felul obișnuit, ar trebui să spunem că Dobrogea este mult mai nenorocită de cât Țara-Românească. În adevăr, pentru a arăta frumusețile regimului nostru funciar, se citează numai cifrele relative la proprietatea țărănească până la 10 hectare.

Și apoloziștii regimului nostru agrar sunt foarte fericiți, când pot dovedi, că în alte țări proprietatea țărănească de acest tip adesea nu ajunge la aceeași proporțiune de întindere ca la noi. Situațiunea identică este dacă comparăm România, cele treizeci de județe de dincoace de Dunăre, cu Dobrogea, după recensământul din 1905 (Căpităneanu).

Dor, întinderea proprietății țărănești până la zece hectare în cele treizeci de județe afară de Dobrogea, ajunge la 42 1/2 % din întinderea totală. În Dobrogea însă proprietatea până la zece hectare e numai de 31 %. Iată prin urmare țărâ-nimea Dobrogeană are mai puțin pământ decât cea din România!... Trebuie să fie feliicitată țărâ-nimea românească că stă mai bine decât fosta raia turcească din Dobrogea. Dar dela început

carii cari se cred Homerii, Periclii zilelor de astăzi pe când în fond nu sunt decât bandiți ce jefuiesc și omoară conturbând liniștea în Peninsula Balcanică. Obrăznicia lor n'are margini! »Invățații« lor scriu că în Macedonia nu-s mai mult decât 180—200 de mii de aromâni (Kasasis), alții că sunt și mai puțini, iar alții că nu sunt deloc, până și prin hărți au căutat să protestească Europa formând hărți *) în cari numai ici și colo se vede câte un punct de alte neamuri în colo sunt tot grecl. Popli lor în frunte cu episcopii și ofițerii regelui George, jefuiesc și omoară pe frații noștri aromâni. Asta-i în Macedonia. În »Grecia« în toate școlle se nutrește dușmânia cea mai mare față de tot ce e românesc.

Iar în regatul liber al României ca arendași și ca fel de fel de geșetari jupoale poporul românesc. Adună sute de mii și chiar milioane de franci, și le trimite bandelor grecești din Macedonia.

Îrădeaua din 10 Maiu 1905, rolul României în Balcani, și întrevăderea regelui Carol de astă toamnă în Viena cu bar. Aehrenthal și ministrul de externe al Rusiei sunt trăsnete pentru Grecia.

E drept că scopul dorit încă nu s'a ajuns cu privire la românii macedoneni. Cauzele sunt mai ales prigonirile aromânilor din partea bandelor turcești.

Statul român jertfește destul, iar actualul mini-

*) »Tribuna« 1907. Despre românii macedoneni de înflăcărutul român dl Filipescu. Seraievo.

stru de culte al României dl Haret voește să mai înființeze școli românești în Macedonia. E datorința tinerilor și îndeosebi a scriitorilor aromâni ca în același timp să scrie și să traducă atât cărți didactice cât și literare în dialect pentru școlle din Macedonia.

Ar trebui înființat un ziar în stil cât de popular — tot în dialect — și ieftin, care să se împartă în mii de exemplare și să străbată în toate colibeale aromânilor.

În felul acesta și prin muncă desinteresată tot vor învinge odată!

Marele nostru Hașdău, al cărui suflet eră plin de speranță în trâinicia și în marele viitor al neamului nostru într'un studiu al său intitulat: »Cine sunt Albanezii«, după ce arată, că albanezii nu sunt alta, decât urmașii direcți ai dacilor, deci adevărați frați ai noștri, își încheie studiul zicând cam următoarele:

1. Fiecare filolog român serios trebuie să studieze și limba albaneză pe lângă celelalte limbi romanice.

2. Regatul român ar trebui să sprijinească din răspuneri pe frații noștri albanezi alături de aromâni.

3. În viitor odată se va forma un frumos regat aromâno-alban alături de regatul grecesc, sub un vlăstar al scumpei noastre dinastii de Hohenzollern-Sigmaringen.

Să dea D-zeu ca așa să fie!

N. S.

vă isbește faptul, că întinderea mijlocie a proprietății țărănești în Dobrogea este de 8,55 hectare de gospodărie, pe când în România abia de 3,24.

(Va urma).

Din străinătate.

Impăratul Wilhelm în Viena. Din Berlin se telegrafiază următoarele: Impăratul Wilhelm va călători în 24 Martie cu împărăteasa, cu prințul Ioachim și cu principesa Victoria Luiza la Veneția. În Veneția împăratul se va întâlni cu Victor Emanuel, regele Italiei. După întâlnirea aceasta familia împărătească va sta puțin atât pe Adriatică cât și pe Mediterană și la începutul lunii lui Aprilie va merge la Corfu unde se va întâlni cu George, regele Greciei. După aceasta va veni la Viena unde deasemeni vor fi și regele de Württemberg și cel de Saxonia ca să felicite pe M. Sa regele Francisc Iosif I. din incidentul iubileului de 60 de ani.

Linia Dunărea-Adriatică. Constantinopol, 17 Martie. Alaltăieri ambasadorul republicii franceze, iar ieri ambasadorii Italiei și Rusiei au sprijinit în note mai scurte cererea guvernului sârbesc referitoare la linia Dunărea-Adriatică. În note se amintește că linia aceasta e de mare însemnătate pentru comunicația și dezvoltarea economică a Europei, pentru ceace au și recomandat Porții ca să ia în considerare măsurile necesare.

Albanezii și liniile ferate din Balcani. Ziarul »Voss. Zeitung« din Berlin are informația, că frunțași și preoțimea albaneză a ținut Marți o mare întrunire în Scutari, în care au hotărât, ca să aducă la cunoștința Porții, că semințiile albaneze se împotrivesc încontra unei linii ferate, care s'ar termina în vre-un port al Muntenegrului. Albanezii sunt de părerea că sultanul numai atunci poate aproba un plan de linie ferată în Balcani, dacă să realizează planul vechiu al liniei ferate de pe valea râului Drina, sau dacă linia ferată Dunărea-Adriatică va fi construită peste Albania și această linie s'ar termina în San Giovanni di Medua.

Încă o scrisoare a împăratului Germaniei. Din Turin se anunță, că conform vestii adusă de ziarul »Momento« împăratul Germaniei a scris repositului rege Umberto al Italiei o scrisoare tot de același conținut, ca și scrisoarea de deunăzi către lordul Tweedmouth. Impăratul a zis atunci, că marile puteri ar trebui să ajungă la înțelegere pentru micșorarea înarmării marinelor și l-a rugat pe regele Umberto, ca în felul acesta să intervină în Anglia. Nu se știe dacă regele Umberto a făcut-o aceasta, dar atât e sigur că înarmarea marinelor italiene a încetat pentru un timp oare-care și în felul acesta Italia a ajuns dela a treia la a șaptea în rândul marilor puteri mondiale.

Călătoria regelui spaniol. Din Madrid se anunță: Regele împreună cu suita a sosit cu automobilul la Toledo. Automobilul în care erau șefii și ajutanții statului major, când a sosit la Toledo s'a resturnat. Patru din cei ce erau în automobil au rămas puțin răniți.

Francia și convenția dela Algeciras. Paris, 18 Martie. După »Gaulois« guvernul francez va renunța la convenția de Algeciras, fă-

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás măstru de monumente și pietre de cimitir.

Fabricație proprie din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de marmoră magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.
Căncelăria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.
Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatok.

când cunoscut aceasta și celorlalte puteri signatari. Totodată va ruga, că sau să se convoace o nouă conferință sau cauza Marocului să o aducă înaintea conferinței de pace dela Haga. Păreră guvernului francez este că acum după ce și a satisfăcut pe deplin chemarea în Maroc sau se va retrage de acolo, nevoind a suporta și pe mal departe cheltuielile împreună cu susținerea armatei de acolo, sau va cere contraserviciu dela marile puteri în caz că tot Franței îi rămâne rolul de a susține ordinea în Maroc.

Moartea generalului Degiorgis. Generalul Degiorgis, comandantul jandarmeriei în Macedonia, a murit zilele trecute subit la Roma, orașul său natal.

Moartea acestui ofițer, a adus din nou în discuțiune chestiunea jandarmeriei în Macedonia.

Degiorgis, suferind, și-a luat acum trei luni concediu pentru a pleca la Roma, se svonise chiar că generalul își va da demisiunea din înaltul post ce ocupă, cu atât mai mult, cu cât nu era mulțumit de starea lucrurilor din Macedonia și de situația pe care i-o creaseră cele șase puteri.

Generalul italian Degiorgis numit la finele anului 1903 comandantul jandarmeriei în Macedonia a avut de luptat cu cele mai grele împrejurări, și dacă n'a dat tot ce se aștepta dela el, pricina trebuie căutată în patenta reață voință de care a dat atâtea dovezi imperiului turcesc, în această afacere.

Intoarcerea lui Franco. Din Londra se anunță: În Lisabona nu se poate să se piardă acea știre senzațională, că adevărat Franco s'a întors în Portugalia. Dictatorul probabil în Cardiga, oraș lângă Lisabona la casa unui prieten al lui își are locuința, pe care poliția o păzește foarte bine.

Școalele grănițarești din comitatul Făgărașului.

Vechile și vestitele școale grănițarești, cari zece de ani au fost tot atâtea foculare de lumină și viață românească în Țara Oltului, au fost expuse zilele trecute la un neîndreptățit atac, îndreptat în contra existenței lor ca școale românești.

Este știut, că școalele grănițarești s'au întemeiat și se susțin din așa numitul »fond grănițareșc«, format din averea fostelor regimente grănițarești române, când acestea au fost desființate. Școalele acestea stăteau sub jurisdicțiunea unui comitet central (cu reședința în Sibiu), care institua învățătorii și administra atât fondul, cât și școalele. Erau un fel de școale cu totul autonome.

Starea aceasta a durat până în anul 1895, când ministrul de instrucție, fără știrea și învoirea comitetului central — așa zicând pe sub ascuns, — a declarat școalele grănițarești de școale comunale, punându-le sub jurisdicțiune administrativă și dând astfel ingerință hotărâtoare inspectorilor școlari și comisiunilor administrative comitatense asupra lor, pe când comitetului central i-a rămas numai administrarea averii.

Zadarnice au fost ori ce proteste și ori ce rugări, până la forul cel mai înalt, soarta școalelor grănițarești eră pecetluită.

Cu toate acestea limba română ca limbă de propunere a rămas neatinșă până în ziua de astăzi în toate școalele grănițarești din comitatul Făgărașului.

Este drept, că în urma presiunii, unele studii, cum e computerul și istoria s'au predat și în limba maghiară, nu însă ca limbă de propunere, ci numai ca exerciții libere.

Intrând în valoare noua lege școlară (art. 17 din 1907) comisiunea administrativă este îndrumată a compune cartea fundamentală a acelor

școli, în cari limba de propunere este singură limba maghiară (§ 18).

Acestei pretenziuni a legii a voit să satisfacă comisiunea administrativă a comitatului nostru în ședința din 8 Februarie a. c. sub Nr. 336.

În urma purcederii neleale, necorecte și nedrepte, ba chiar răutăcioase a prea înțeleptului inspector de școale substituit, s'a adus vestitul deciz, care a produs atâtea sânge rău și agitațiune îndreptățită în sânul poporului nostru.

Este însă nedreaptă și falșă afirmația lansată cu tendință răutăcioasă și calomniatoare, că membrii români prezenți la aceea ședință, nu am fi băgat de seamă despre ce este vorba. Căci eu am urmărit cu atențiune dezbateră tuturor obiectelor.

Astfel în aceeași ședință un referent a venit cu propunerea, că de oarece în contra unei repartiții bisericești, predată spre încasare preturei (solgăbirăului), unul din cei de obligați au înaintat recurs la pretură, aceasta este îndreptățită a censura corectitatea repartiției și a denega executarea ei.

Această propunere, care tăia în autonomia bisericilor noastre, am combătut-o și am făcut contrapropunere că :

Dacă repartiția bisericească transpusă prin oficiul parohial preturei spre încasare, este provăzută din partea oficiului bisericesc superior, competent cu clauzula de aprobare și este ridicată la viațoare, oficiile administrative sunt obligate a o executa.

Punându-se la vot ambele propuneri, a fost primită propunerea mea, care poate fi privită ca o deciziune principiară, deoarece până acum unele organe administrative făceau mari greutăți oficiilor parohiale la încasarea repartițiilor.

Tot în aceea ședință inspectorul substituit vine cu propunerea, că toate inscripțiile românești de pe toate școalele confesionale și comunale să fie delaturate și înlocuite numai cu inscripții în limba maghiară. (Observ, că atunci încă nu sosise ordinul mai nou al lui Apponyi, referitor la inscripții).

Am combătut și această propunere arătând nelegalitatea ei și am propus, că inscripțiile în limba română să rămână și pe lângă acestea să se aplice, conform legii, și inscripții în limba maghiară.

Venind la vot propunerea mea și a inspectorului, comisiunea administrativă a primit cu unanimitate propunerea mea.

Vine apoi la ordinea zilei statorirea cărții fundamentale (törzskönyv) despre școalele cu limba de propunere maghiară.

Am întrebat anume, că despre ce școale e vorba? La ce inspectorul mi-a răspuns, că este vorba despre acele școale, a căror limbă de propunere este cea maghiară, și cari deși în 1904/5 au fost înduse ca atari în conspectul școalelor. Atâtea tot.

Lucru natural, că am fost nu numai eu și dl vicariu, ci toți membrii comisiunii, și ar fi fost orișicine de credință, că aici este vorba numai despre școalele de stat și ale confesiunilor maghiare, în cari singure este limba maghiară ca limbă de propunere. Și nici decum nu poate fi vorba de școalele confesionale sau comunale, unde toți știm, că limba de propunere este și astăzi cea română.

În felul acesta a trecut acest obiect prin ședință.

Am rămas deci foarte surprins când mi-s'a arătat din partea unui efor școlar, — încă înainte de a fi publicat în vre-un ziar — vestitul deciz al comisiunii administrative.

Nu mai decât m'am prezentat la dl comite suprem și l-am întrebat, dacă s'a făcut acest atac contra școalelor române cu știrea și învoirea dănsului? La ce dănsul mi-a declarat hotărât, că nici o cunoștință nu a avut și nici nu a putut avea, lipsind de acasă și sosind numai în decursul ședinței.

Mi-a declarat totdeodată, că și dănsul e convins de nelegalitatea decizului, și va face tot posibilul ca acesta să fie retractat sau nimicit pe calea sa.

M'am dus apoi la inspectorul școlar și am cerut întreg actul spre studiere. Din acestea m'am convins, că inspectorul școlar a predat greșit obiectul, și cu intențiune rea, ascunsă provocându-se la documente neexistente, cum este conspectul din 1904/5 și la paragrafi, pe care sau că nu i-a înțeles sau că mala fide i-a întortochiat.

În urma acestora, în calitate de membru al comisiunii municipale, ca nu cumva să fie întârziere, am înaintat recurs respective cerere de revizuire, ca astfel să asgur ambele căi.

Prezentându-mă de nou la dl comite suprem încă înainte de orice deputație, dănsul m'a asigurat, că decizul comisiunii administrative va fi în orice caz nimicit.

Am luat-o la cunoștință declarând, că aceasta este și dorința și pretenziunea noastră.

Și de fapt așa s'a și întâmplat, căci în 16 Martie st. n. mi-s'a intimat un deciz în această chestie.

Am făcut deci tot ce mi-a stat în putere, ca gravamenul să fie îndreptat, cece a și succes.

Trebuie să observ, că dela început am voit ca toată chestia să se apianeze pe cale pașnică, ca e mai ușor așa, și nu cu doba mare. Aceasta străduință și nzuință a mea, cred că a fost cu atât mai îndreptățită, și o va aproba orice om cu judecata clară și mintea sănătoasă, cu cât știm bine, că ce dragoste mare nutrește atât Apponyi cât și parlamentul și ziaristica maghiară față de școalele noastre. Și n'ar fi decizuri, cât de nelegale și abuzive, cari ajungând odată în publicistica maghiară sau în dieta țării, să nu fie aprobate, iar cei cari le-au adus, să nu fie premiați.

Tot în cauza școalelor comunale s'a prezentat la dl comite suprem o deputațiune, compusă din membrii mai multor efori școlare și condusă de dl dr. N. Șerban, înaintând și un recurs. Dl comite suprem a declarat și acestei deputațiuni, că toată afacerea se va îndrepta cât mai grabnic, — precum s'a și întâmplat.

Trebuie să mai amintesc, că în cauza aceasta dl comite suprem, a observat dela început o ținută loială, corectă și dreaptă, sprijinind rezolvarea justă și repede a gravamenului. Destul, că chestiunea celor 11 școale grănițarești, acum, dureră, comunale, a fost rezolvată conform dreptății și legel, rămânând și mal departe în starea de până acum.

Dr. I. Șenchea.

Mișcarea culturală.

»Reuniunea a II-a de înmormântare din Deva« filiala Alba-Iulia va serba la 12/25 Martie a. c. Mercuri după amiază la 3 ore sfîntirea de steag al reuniunii și tot atunci își va ține și adunarea generală în școala gr-or. română din Alba-Iulia. Program: I. Sfîntirea steagului reuniunii. II. Adunarea generală. 1. Deschiderea adunării generale prin directorul reuniunii. 2. Raportul despre starea și lucrarea filialei reuniunii pe anul 1907 prin dl Ignat Borza. 3. Problemele »reuniunii a II-a de înmormântare din Deva« și a filiei sale, banca »Industria« din Deva: a) prin înființarea a 100 de filii; b) prin ajutorarea a 12 învățătorilor călători, pentru a lăși în popor economia rațională și industria din patrie; c) programul »Bunului Econom« din Deva, ca organ oficios al reuniunii; d) înființarea unei școale economice și de industrii pentru orfanii talentați ai reuniunii cu ajutorul mai multor bănci, corporațiuni bisericești și a altor factori binevoitori. Prelegere liberă de August A. Nicoară. Încheierea adunării generale. Proiectul unei școale centrale cu 4 învățători în Alba-Iulia din mijloacele și în locul celor 4 școale singuratice de azi.

Toate damele se facideal de frumoase prin efectul bun al

CREMEI MAKOI-IDEAL

care adevărește nenumăratele crisori de mulțumită.

Face să dispară roșăța feței, piștruiile, petele de ficat ștoate necurățeniile pielii.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantul:

KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszertár — — Makó Ujváros — —

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. —
Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fl.

Comandele prin postă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate în expoziția igienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

Lupta în comitate.

Instalarea comitelui-suprem Hertelendy Ferencz. Din Timișoara se scriu următoarele: Azi s'a făcut instalarea noului comite-suprem. La sosirea noului comite-suprem o mare mulțime era adunată în gară. Instalarea s'a început cu serviciul divin în biserica rom. catolică, celebrând episcopul Nénelh Jozsef. După aceea la casa comitatului s'a ținut adunarea de instalare sub prezența lui Ferenczy Sándor, vice-comite.

Acțiunea de scăpare a școalelor.

Poporul românesc respinge ajutorul de stat.

Ohaba-Mutnic.

Comitetul parohial din comuna noastră Ohaba-Mutnic, întrunindu-se în 2/15 Martie 1908 la ședință, a hotărât ridicarea salariului învățătoresc la suma satorită în lege, dar cvincvenalul nu; credinciosul sinod parohial fiind convocat pe acela și zi a ridicat și salariul și cvincvenalile precum cere legea începându-se cu 1 Ianuarie 1908. T. Latia, plugar.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 20 Martie n. 1908.

— Nerușinare. Din Lipova primim următoarele:

»După atâtea demonstrații pro și contra în afacerea tragediei din Lipova, după chiar un semn de sus, căci lucru nemaipomenit: a trăznit în biserică, sinodul protopresbiteral din acest tract, ținându-și ședința ordinară (mai zilele trecute, aflat de lucru cuvințios și edificator pentru popor, să demonstreze contra rândulelii sorții.

»Poporul — a căru reprezentant bisericesc este acest sinod — prinzând vestea, că sinodul protopopesc a fost în corpore la protopopul suspendat, face fel și fel de comentarii dar nici unul nu e măgulitor pentru conducătorii bisericii și a moralei publice, dar nici pentru credința poporului în sfințenia și dreptatea legislațiunii bisericești.

»N'ar fi oare vremea ca P. S. Sa Episcopul să-l ia mai aspru pe inconștienții ori nerușinații cari își bat joc de rândulelii noastre bisericești, neșocotind hotăriri consistoriale și opinie publică?!

»Să-ți exprimi condolența față de cel căzut cu, sau fără voia în nenorocire, e fapt creștinesc, dar în timpul și forma făcută de acest sinod, ori cum s'ar explica și justifica, tot se văd unghiile prin sac. Sau doară nu are drept poporul care zice că: ședința acestui sinod avea aspectul unei adunări generale de bancă, în care primul și cel mai important obiect a fost: declarare de devotament și alipire către directorul executiv al »Lipovenei«, supranumită: »banca popilor«, sau »dughianul neamurilor« și prin aceasta asigurarea agenturii bine plătite?

— Dela operă. Aseară trupa italiană de operă, care joacă pe scena teatrului unguresc din Arad, a reprezentat pe »Rigoletto«. A fost cu succes splendid. D-na Marla Frezzi, sopraniștă, a cântat cu un brio care a entuziasmat publicul în așa grad, încât i-a cerut să biseze aria mare din actul al doilea, una dintre cele mai frumoase părți ale sguđuitoarei opere. La rampă a fost rechemată de repetiție ori și chiar pe scenă, în decursul jocului, a fost adesea întreruptă de ovățiuni deplin meritate. Vocea d-sale caldă și comunicativă a fermecat pe toți, presă și public recunosc unanim nu numai voce, dar și o școală perfectă, o coloratură cum rar întâlnești, talent și instrucțiune muzicală cari fac din d-na Frezzi o artistă capabilă a țineă record pe orice scenă mare.

Di Ercoli, baritonul, i-a fost un partner demn, care a cântat bine și a fost, de-asemeni, mult

aplaudat. Tenorul Fornaci și bassul Antimo și-au dat toată silința să ridice și ei succesul serei.

Azi se va reprezenta »Barbierul de Sevilla« și apoi artiștii vor pleca în patrie. Îi regretăm mult, fiind artiști distinși, de cari nu prea vin des pe la noi.

— Ședința primă a comisiei băncii maghiare independente. Ieri la 5 ore comisiunea băncii a ținut conferință sub prezedința lui Batthyány Tivadar. Din partea guvernului au fost de față, ministrul-președinte Wekerle și secretarul de stat Popovics.

Batthyány anunță, că documentele cerute dela guvern, au sosit și roagă pe dl referent Holló Lajos să anunțe comisiei programul de muncă.

Holló Lajos clarifică chestia și înaintează următoarea propunere:

»Să hotărască, comisia, ca provocând pe mai mulți factori ai vieții economice naționale maghiare să se declare verbal asupra următoarelor întrebări:

1. Prin înființarea băncii naționale maghiare, care va fi mai favorabilă intereselor economice ale țării, bancă destat, sau societate pe acții?

2. Societatea pe acții, dacă se va alege în forma aceasta, cu ce capital să se întemeieze?

3. Care va fi plasarea mai favorabilă a capitalului societar, și mai cu seamă în ce proporție să se facă mai favorabilă subscripția acțiunilor din partea comitatelor, a orașelor, a satelor, a fundațiilor, a institutelor de bani și a statului?

Holtzy Pál după această, propune ca într-o chestie ca aceasta nu putem așa de lute hotărî, și totodată declară ca propunerea lui Holló Lajos să se tipărească și să se împartă între deputați, și comisia numai în săptămâna viitoare să se ocupe cu desbaterea propunerii regulamentului Holló.

De asemeni vorbesc Széll Kálmán și Szivák Imre și după ce s'a hotărât ca ședința viitoare să se țină la 26 curent ședința se închide.

— Românii în străinătate. Celim în »Le Journal« din Paris: Prezența Maestrului Gabriel Faure, venit într'adins pentru a diriga mai multe din operele sale interpretate de mult talentata pianistă română, dra Cella Delavrancea din București, cum și acela a violinistului Mendel, a atras Dumineca trecută o mulțime considerabilă la Marigny.

Concertul acesta a fost unul din cele mai strălucite, date până acum, de societatea »Noilor concerte populare«.

— Intocmiri noi în armată. După cum se scrie din Viena, în armată se vor face intocmiri noi, anume: se vor face așa numitele companii de bicicliști, constând o companie de bicicliști din 4 ofițeri și 120 de oameni. Aceste companii vor fi împărțite în divizii de cavalerie, astfel că vor înlocui trupele de vânători dislocaie.

— Declarație. Primim următoarele știri: Într'unul din numerii săi recentii, »Tribuna« publică o declarație politică a mea privitoare la o eventuală cooperare cu delegații croați. Declar, că eu de jumătate an n'am dat nici o declarație, pe seama nici a unui ziar. Încât privește cele publicate, din întâmplare nu corespund vederei mele în această chestie. Cu distinsă stimă: Milan Hodza, deputat.

— Împăratul Germaniei se teme de baccili. Împăratul Germaniei a luat parte mai deunăzi la deschiderea unei noi linii subterane ce duce în partea vestică a orașului Berlin.

Se zice, că cu această ocaziune împăratul, când a fost invitat de direcțiunea căilor ferate ca să ia parte la inaugurare, a răspuns:

— Sperez, că ați făcut vagoane noi pentru acest drum pentru că în cupeurile vechi care-s pline cu baccili nu voi șede.

E în genere cunoscut, cât de mult se păzește împăratul Germaniei ca să nu capete vre-un morb lipicios.

Direcțiunea căilor ferate a făcut pentru încercarea drumului, un tren cu totul nou, în care și împăratul Wilhelm a parcurs linia cea nouă.

— Patru teologi români eliminați. Tinerimea »teologică« maghiară a pus în circulație

zilele acestea un album spre a fi subscris de toate Institutetele catolice. Acest album va fi predat papei Pius X cu ocaziunea jubileului păstoririi sufletești de 50 de ani. Albumul a sosit și în Institutul teologic din Orașea-Mare, unde a fost subscris de toți teologii, afară de patru tînări români (anul al 3-lea), cari au refuzat să-l subscrie. La acest pas au fost siliți din motivul, că ei mai întâiu sunt români și numai după aceea catolici, albumul însă e redactat și va fi trimis în numele teologilor maghiari, ei însă deoarece sunt români nu s'au putut alătura la salutul trimis de teologii maghiari.

La provocarea directorului din nou au refuzat să se subscrie. Iar urmările sunt, că au fost excluși din institut. Hotărîrea aceasta a întărit o și Prea S. Sa episcopul Fetszer Antal. Tînării români au și părăsit Institutul.

»Prea sfinții patrioți« desigur vor ajunge în sânul lui Avram!

— Școala pentru economia de casă (școala de menaj), susținută de »Reuniunea femeilor române din Sibiu«, deschide la 15 Aprilie n. un curs nou de bucătărie. Cursul va dura dela 15 Aprilie până la 15 Iulie. Taxa pentru elevele interne e de 150 cor., iar pentru cele externe de 120 cor. Informațiuni detaliate se pot primi dela doamna Iulia Dancăș, Sibiu, strada Baier nr. 1.

— Incercare de omor încontra unui deputat. Ieri seara pe la orele 6 un individ a tras două focuri de revolver asupra deputatului socialist austriac Pernerstorfer, care tocmai ieșea din redacția ziarului »Arbeiter Zeitung«. Un glonte a rănit greu brațul drept al lui Pernerstorfer, iar celalalt glonț a trecut prin gulerul paltonului. Rana însă nu e primejdioasă. Ateratorul a și fost arestat momentan și dus la poliție a spus că-l chiamă Ignatie Poliak și că din ură a pușcat asupra deputatului. S'a constatat că Poliak este nebun, asemenea nici Pernerstorfer nu-l cunoaște și n'a avut niciodată de a face cu el.

— Foame groaznică în Siberia. »Novoje Vremja« din S. Petersburg aduce vești despre foametea ce bătuse în Siberia, în districtele Ciukit și Jakutsk, descriind chinurile teribile produse de foame. S'a întâmplat, că copii cari erau chinuți de foame au mâncat cadavrele mamelor lor.

— Moarte groaznică. O moarte groaznică s'a întâmplat în Văliug (comit. Caraș-Severin). Vânătorul Adam Munteanu a plecat Joi în 12 Martie de dimineață la lucru în pădure, apoi a plecat la vânat și a pușcat o căprioară. Atunci codreanul Martin Mikiós, care era în apropiere după o țufă l-a împușcat în piciorul drept. Munteanu a căzut la moment jos.

Apoi s'a dus la el și văzând încă că nu e mort l'a bătut cu țevile de pușcă până l'a omorât. Ucigașul s'a dus de aci la cancelaria societății căilor ferate apoi la cazarma jandarmilor și a spus că a aflat un om mort în pădure. Munteanu a rămas aproape trei zile în pădure până a venit comisia care l'a aflat acolo. În urmă s'a descoperit că codreanul Martin Mikiós l'a omorât. Dar trist lucru că ucigașul n'a fost arestat, ci l-au slobozit de și se vorbește că această fiară a mai omorât trei oameni. De aci se vede câtă dreptate se face în țara asta când e vorba de un rău făcător, care e slujbașul stăpânirii.

— Lannelongue, Achard și Gallard au împărțit Academiei de științe cercetările lor asupra mersului tuberculozei. Ei au văzut că roștii cel mare îi are rezistența organismului și nu putea mai mare sau mai mică a microbului.

Au căutat să se lumineze asupra pricinilor cari slăbesc rezistența organismului. Ei au găsit și un ser în potrița ofițerilor, cu izbândă nu numai la animale, dar chiar și la oameni.

— La Ghizeh, în Egipt, s'a aflat un manuscris, care cuprinde părți din Biblie și din Evangheliile Cartea a cincea a lui Moise și cartea lui Iisus Navi, și psalmii mai complecți decât în manuscrisul dela Vatican; sunt scrise în veacul al 4-lea până la al 6-lea după Hristos. Se pare că e din cărțile scăpate dela arderea bibliotecii din Alexandria. Pare a fi cel mai vechiu manuscris cunoscut până acuma.

Alt manuscris are cele 4 evangheli și e scris din veacul al 5-lea sau dela începutul veacului al 6-lea.

Alt manuscris, rău păstrat, dă istoria apostolilor și scrisoarea către Efesenii.

— **Sinuciderile în Petersburg.** Ziarul »Russ« publică următoarele date, culese de dr. Nisedorodzev asupra sinuciderilor și încercărilor de sinucidere săvârșite în cei din urmă patru ani în Petersburg:

În anul 1904 numărul lor e de 419, în 1905 de 354, în 1906 de 532, în 1907 de 796.

Cifrele se drosebesc astfel, dacă despărțim sinuciderile de încercările de sinucidere:

În 1904 au fost 169 de sinucideri și 250 de încercări de sinucidere; în 1905, 215 și 139, în 1906, 341 și 191, în 1907, 257 și 539.

Datele s'au luat din studiul lui Nisedorodzev, ce va ieși în curând, asupra influenței evenimentelor politice asupra fenomenelor patologico-psihice în populație.

— **Manifestație sângeroasă.** Din Madrid se anunță următoarele: În Villa Nuova un grup de băieți și cu femei au demonstrat în contra ridicării dării de consum. Poliția a tras foc iar rezultatul e mai mulți morți și treizeci de răniți atât femei cât și copii.

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adevărat ca adevărat bune în contra pistruiilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada. Prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comandă la singurul preparator: Tónyay Imre și Wachsmann Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

Dela judecătorii.

Ș. Achitarea lui Achim András. Ieri s'a sfârșit în Oradea-Mare procesul de agitație în contra lui Achim András, care e fost achitat din partea juraților. Verdictul juraților a fost primit de publicul din sală cu urale, și la sfârșitul pertractării la ieșirea din sală Achim a fost ridicat și purtat pe umeri. Seara s'a dat un banchet în onoarea lui la otelul »Panonia«.

Felurimi.

Reînvierea șalului. Se anunță reînvierea șalului ca »sortie de bal« și teatru. Această reamintește, că una din cele mai fervente iubitoare a vestimentului acesta a fost împărăteasa Iosefina Bonaparte, care poseda nu mai puțin de 400.

Dna de Rémusat, istorisește în niște scrisori întinse că Napoleon găsea cum că șalul acoperea prea mult frumoșii umeri ai împărătesei și de multe ori l-a luat splendidul cașmir și l'a aruncat în foc.

Alfred de Musset sculptor. Grotta »Cours la Reine« din Paris, șoseaua d'Autin, va fi decorată cu un mare bas-relief din marmură evocând într-o drăgălașe compoziție a sculptorului Moncel, pe toți eroii și eroinele lui Alfred de Musset, — grupați în jurul siluetei visătorului poet.

Se știe că Alfred de Musset, a fost el însuși, puțin, sculptor. Guvernanta sa, d-na Adela Colin, surprinsese de multe ori pe autorul »Noptilor« cu dalta în mână și ea păstrase chiar o curioasă scrisoare a stăpânului său, pe care o arată, câteva zile înainte de moartea sa.

Scrisoarea aceea era adresată sculptorului Au-

gust Barre, fiul gravorului monedelor franceze dela care Musset luase lecții:

»Am încercat zilele acestea să sculpez o pisicuță. Întălu am întrebuințat un cuțitaș de bucătărie, pe urmă cu mâinile și apoi cu o mică dalta de ale d-ia am completat-o. Cred că e admirabilă dar până în momentul acesta idealul meu are încă o gălcă la gât și o mică fluxiune. Vino te rog s-o vezi, poate o vindeci. Alfred de Musset.«

Ultime informațiuni.

— Prin telefon. —

Starea sănătății M. Sale. Viena, 20 Martie. Starea sănătății M. Sale merge spre bine. Totuși, azi noapte l-a supărat din când în când o ușoară tuse.

Prigonirea naționalităților. Budapesta, 20 Martie. »Pester Lloyd« publică amănunte despre prigonirea ce guvernul a pornit în contra deputaților aradani însărcinați să desăvârșescă organizarea partidului național. Publică, d'asemeni, declarația dlui dr. I. Suci (apărută și în »Aradi Közlöny«) care arată că astfel de măsuri nu vor putea să stângenească viața noastră de partid, ci cu atât mai tare vom lucra, în marginele legii, pentru respândirea și realizarea ideilor din programul pe baza căruia s'a constituit clubul parlamentar al naționalităților, recunoscut oficios și de coaliție, căci Hoitsy doar în numele și cu știrea coaliției și dela partid la partid a tratat, după cum se știe, cu partidul naționalităților.

Ministrii la mormântul lui Kossuth. Budapesta, 20 Martie. Serbându-se cu mare alaiu azi aniversarea morții lui Kossuth, prim-ministrul Wekerle, însoțit de ministrii Kossuth, Apponyi și Günther s'au dus la mauzoleul lui Kossuth, unde au depus coroane. S'au rostit aici mai multe vorbiri.

Chestiile militare. Viena, 20 Martie. Mâne ori poimâne dupăcum se va simți cu sănătatea, M. Sa va primi pe prim ministrul Wekerle, care în acelaș timp când îi va raporta despre chestiile la ordinea zilei (din parlament și din Croația), va face propuneri și privitor la afacerile militare.

În cercurile bine informate se asigură anume, că îndată după revizuirea regulamentului dietei, guvernul se va angaja în regularea afacerilor militare, așa cum doarește M. Sa și cum cer interesele superioare ale monarhiei.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 19 Martie 1908.

INCHEEREA la 3 ORĂ :

Grâu pe Apr. 1908 (100 kg.)	23:26—23:28
Secară pe Apr.	21:16—21:18
Ovăș pe Apr.	15:42—15:44
Cucuruz pe Mai 1908	13:24—13:26

INCHEEREA la 4 ORE :

Grâu pe Apr.	23:36—23:38
Secară pe Apr.	21:20—21:22

Ovăș pe Apr.
Cucuruz pe Mai 1908

15:44—15:46
13:30—13:32

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul:

Grâu

de Tisa — — — —	22 K. 55—24 K. 25 fil.
Din comitatul Albel —	22 » 58—23 » 75 »
De Pesta — — — —	22 » 25—23 » 85 »
Bănățenesc — — — —	22 » 35—23 » 40 »
De Bacica — — — —	22 » 45—23 » 70 »
Săcară — — — —	21 » 10—21 » 20 »
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	14 » —15 » 10 »
» de cvalitatea II —	14 » 70—14 » 90 »
Ovăș » » I —	16 » 30—16 » 50 »
» » » II —	15 » 80—16 » — »
Cucuruz vechiu —	» — — — — » — »
» nou	13 » 40—13 » 60 »

BIBLIOGRAFIE.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,
tradusă de Sever Bocu.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«

Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent.

Comunicări făcute »Academiei Române« în ședința din 11 Octombrie 1904. Adăugate și întregite de Isidor Jeșan. Se poate căpăta cu prețul de 1 Cor. 50 fil. Plus 10 fileri porto.

Mulțumită publică.

Neputând în particular a mulțumi tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților, cari au cercat a ne mângăia prin condolențele lor, cu ocaziunea pierderii a neuitatei noastre fiice Valeria, venim pe calea aceasta a le mulțumi călduros.

Totvărădla, 18 Martie 1908.

Intristații părinți
Alexandru și Emilia Tieran.

Posta Administrației.

Ioan Morariu, O. Bogat. Am primit 20 cor. ca abonament până la 15 Martie 1908.

M. Vancea. Am primit 12 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1908.

G. Pleș, Bărzava. Am primit 8 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Redactor responsabil Ioan N. Iova,
Editor proprietar George Nichin.

FRANZ JOSEF
APA PURGATIVA CEA MAI BUNA DIN
APELE PURGATIVE

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

CONCURS.

Pentru indeplinirea postului de contabil la institutul de credit și economii, »Șoimul« societate pe acții în Vașcău (Vaskóh, com. Bihor), să scrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Salariu fundamental 1300 Cor. relat de quartir 300 Cor. tantiema statutară conform salariului, din 3—3 ani salariul să va ridica cu 10% după salariul fundamental de 1300 Cor. și întrucât socoșile institutului va permite această urcare.

Dela recurent să recere: să fie absolvent a vreunei școli comerciale superioare, să aibă praxă de bancă, afară de aceea să fie în stare ca agendele de contabilitate și corespondența să le efeptuească singur și în fine să fie om moral pentru ceea-ce am dori ca respectivul recurent pe lângă atestatele de calificare să ne trimită și un atestat de moralitate.

Postul este de a să ocupa necondiționat în 1-a Maiu 1908, ear atestatele pentru câștigarea acestui post trebuie înaintate cel mult până în 15 April n., deoarece actele înaintate mai târziu nu să vor lua în considerare.

Vașcău 1908 Martie 16.

DIRECȚIUNEA.

**Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inimă română**

și numai dela comercianți români să cumpărăm.

Cine va cumpără în anul acesta (cel puțin de 5 ori) dela comerciantul român: **F. A. Degan din Fiume (Postafioik Nr. 163)** va primi de anul nou un călindar românesc de părete gratis!!

Așa un călindar frumos nu a mai apărut până acuma. Pentru cei interesați amintim, că conține un Bloc (carte) cu 365 foi în care se află toate sărbătorile noastre. Va avea și o corfă frumoasă pentru epistole sau lucruri de mână și pe deasupra, reprezentată în pictură artistică și portul Fiume.

Acest calendar împodobește ori-și-ce salon deci recomandăm să nu lipsească din nici o casă românească.

Cereți prețurent românesc gratis! Degan trimite (franco) în un pachet de 5 kgr. și mai multe mărunțișuri.

Mulți îi laudă cafeaua cea bună, care costă 1 kgr. numai 1 fl. 20 (2 cor: 40), apoi Tea aromatică, Portocale dulci în corfă de 5 kgr. Ciocoladă, «Aparat pentru fertul laptelui tare practic». Mandule, Sardine, Stafide etc., pe cari la el în totdeauna le aflăm proaspete și cu prețul cel mai ieftin. Cei mai de frunte români comandă dela el. *Faceți comandă de probă frați români și vă veți convinge.*

Scrieți românește!

Jgaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu
ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără pentru prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Economisește multă

oboseală, timp și lemne

fiecare menageră care spală rufele cu

pravul de săpun
pentru spălat

arătat de mine, și rufele se fac curate și albe ca zăpada. La fiecare pachet e adăugat și un prospect.

Prețul unui pachet 24 fileri și 12 fileri.

Se găsește la

Stefan Knezevits, Temesvár

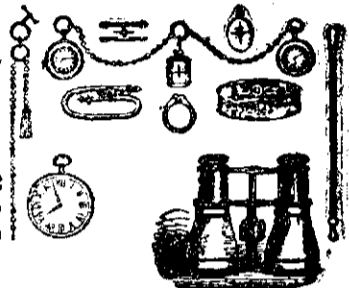
Fabrik, Hauptgasse 25, „Zur Salzmühle.

Gratis!

Gratis!

trimit oricui cine se adresează la mine, catalogul de peșur care a apărut de cu rând despre

ciasornice de prima calitate și bijuterii, ciasornice bine regulate remon-toir cu 5 coroane 60 fil., un ciasornic de terzit perfect cu 2 cor. 90 fil.

Cadouri mari de Paști!

Gyöző Brucker Nándor és Társa
măiestru de ciasornice.

Gyöze 75.

TRISKA J.

Pianine — Cimbale — Piane Harmonice

în prețul de fabrică se pot căpăta și plătit în rate.

● Se închiriază instrumente. ●

Acordarea sau repararea în loc sau în provincie o săvârșește prompt.

Cel mai mare magazin de piane în Ardeal **TRISKA J.**
KOLOZSVA R
Sétatér-u. 10. (Casa propr.)

In atențiunea celor cari zidesc!

Aduc la cunoștința celor interesați, că în ferma mea de zidit din **Radnai-ut 22** (telefon 393) și în cancelaria mea de arhitectură (telefon și pentru comitat 264) se pot procura și căpăta

ȚIGLE (cărămizi)

calitatea cea mai bună arse în cuptorul meu de curând zidit, tot așa **treiste** pentru tovine în ori ce calitate. Primesc zidiri de ori ce soi, — planuri și ecsecutarea lor pe lângă prețurile cele mai moderate. Schițe fac gratuit.

Cu stimă;

Probszt Mihály

zidar și fabricant de țigle. Arad, Str. Ferdinand Nr. 1-a.

TELEFON Nr. 87.

Schaefer Richard Géza

lăcătuș de edificii, canale și apaducte

Arad, Strada Batthyányi Nro. 17.

Preșatește din fier bine bătut: grilage la fluvii, — — trepte, balcoane, și pentru bănci. — —

Primește spre efeptuire ori-ce forme de fer, acoperișuri și rame de ferestri, întărind prin fer ferestri și uși. Construcție de apaducte, eșitoare fără miros, pisoare, lavortoare, scâlzi în orice formă și mărime. Aduce și face fântâni cu tragere spre orice scop. Atelier expert. Mare magazin de — — — tuburi de piatră smălțuită. — — —

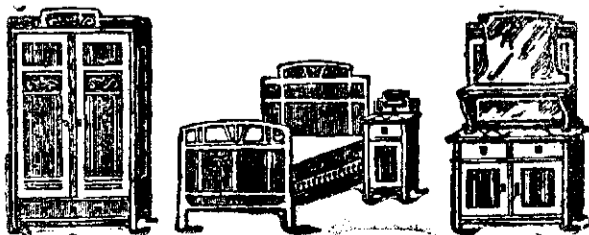
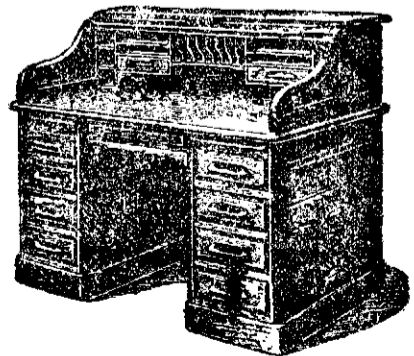
TELEFON Nr. 87.

Gergely Ferencz,

măsar de edificiu și mobile de artă.

. Fabrică cu desenuri patentate. *.*
Kolozsvár, str. Monostor nr 7.

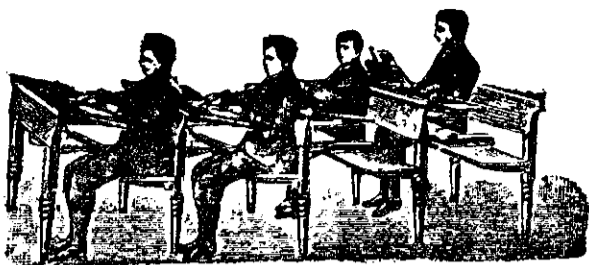
Se recomandă publicului din loc și provincie: primește montarea edificelor a odăilor și bucătăriilor, precum și cafenele, biurouri, și prăvălii mai departe lucrează portale după desenul dat sau

după desenul propriu dela cele mai simple până la cele mai complicate cu prețuri favorabile și esecutate :: cu punctualitate. ::

Bănci de școală

de diferite sisteme, mai ales se recomandă cele solide și ieftine, bănci de școală cu două locuri de șezut

Patent Pfarer I. Konnerth acestea au un pult tare, distanță minimală, călimar de cerneală portativ, și un sistem simplu de întors banca, prin ce e ușor de a se curăți școala și se pot comanda în șapte mărimi. Modele se trimit la dorință. Bănci de probă sunt în atelierul de măsur al lui

Nagyszeben, Elisabetgasse 53.

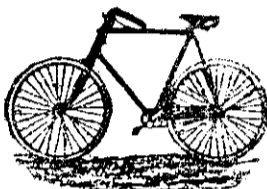
Wilhelm Connerth.

NEMECSEK VINCZE Szeged

Valéria-tér (pala-tul dr Goldschmiedt)

Au **biciclete** cele mai bine sosite fabricate.

Mă rog a-mi visita depositul, este isvorul cel mai bun de cumpărat în părțile constitutive și **gumi**, email luciu și nielatură cu preț moderat, **mașini de cusut SNER** și mașini pentru măiestri. In atelierul meu mechanic fac tot felul de articli de bransa aceasta și anume: **puști**, mașini grăitoare, mașini de brodat, utensilii artistice pentru ingineri și medici, lucruri de arthopedie și de tehnica electrică, telegrafuri de casă și orice fel de transformări.

Se pot cere și solviri în rate.

Făină de orez, perii de dinți, cosmetecuri de bărbierit cea mai fină calitate.

RIEDL ÖDÖN

fabricant de pepteni și prăvălie de garnituri de păr pentru dame — săpun, perii, parfum și mărunțișuri.

Arad, József főherceg-ut 9. (vis-a-aviz de biserică nouă evanghelică.)
Telefon 572.

Tot felul de lucruri în bransa aceasta, lorgnete de scoică brună și deschisă, os de elefant, de os veritabil de bivoli ș. a. repararea cu prețuri favorabile.

Pomadă de mustață, perii de mustață, pungulite de mână și portmoneuri, bricege, briceuri foarfeți, isvorul cel mai ieftin de unde se pot procura.

Binoșuri de testru și termometre, instrumente medicale în mare asortiment.

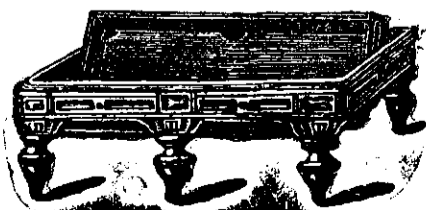
Opeluzi de mână, sponșii, stercatoare de plofoare și mașini mare de mături.

Joan P. Popidan,

măsar de edificii, mobile și billiarde în Sibiu.

Se recomandă în atențiunea onor. public din loc și din provincie. Face tot felul de edificii și mobile de școlă, prăvăli și biurouri, montează cafenele și restaurante.

Mai ales atrag atenția on. proprietari de cafenele și restaurante asupra atelierului meu de biliarde, unde le săvârșesc pe lângă prețurile cele mai moderate și garanție.

Grósz Nagy Ferencz,

farmacia DEBRECZEN, Șas-u. 8. farmacia „Arany egyszaru”
Recomandă medicamente speciale preparate.

Numai există reumă!

Cine vorește să scape de orice soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul **Balzam Regesc** (Király Balzsam) al cărui efect vindecător recunoscut de medici. 1 sticlă mare 2.65 cor. cu îndrumare. 3 sticle mari 6.65 cor. cu îndrumare, porto franco cu rambursă. Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai eficace medicament. Numai există reumă!

MUSTAȚA E FRUMOASĂ dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 30 fl. Prin poștă se trimit numai 3 borcane cu 2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT
PENTRU VOPSIREA PARULUI în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.

Materia de zidit al veacului al XX-lea.

Nisipul de ciment, pietrii de ciment, fărmituri de țigle de ciment, ciripă, piatră, nisip și pietrulițe

zac ca un capital mort

în multe părți, deși cu ajutorul unor mașini simple se pot transforma în

BANI GATA!

Cereți gratis și franco un prospect și modeluri, țigle, baloturi și ciripă de casă și se trimite franco 20 de kilograme din materia crudă (nisip sau pietricele) pentru fabricare de probă, fără spese.

Cheltuiala la 1000 buc. cărămizi este	20 cor.
„ „ 1000 „ ciripe preg.	42 „
„ „ un balot de cărămizi	17 „

Se caută reprezentant. **Büschitz Mór, Komárom.**
Strube Henrik, Weida.
Primul reprezentant al fabricii.